

Rapport Gemeentelijke Ombudsman

Bijna vier jaar na betaling volgt alsnog invordering aanmaningskosten Gemeente Amsterdam Stadsdeel Oud-Zuid

8 februari 2010
RAI047434

Samenvatting

In 2009 ontvangt een man een “aankondiging beslaglegging” van het stadsdeel Oud-Zuid. De man weet niet waar dit betrekking op heeft en dient een klacht in. Het stadsdeel laat de man weten geen rol te spelen in de beslaglegging en stuurt de klacht door naar PCH. De man ontvangt geen schriftelijke reactie op zijn klacht. Wel wordt er door zijn bank een bedrag ingehouden van € 130,90, zijnde kosten beslaglegging. Later wordt er een bedrag van € 69,- ingehouden op het inkomen van de man. Dit ondanks een verzoek van de Gemeentelijke ombudsman, tot wie de automobilist zich inmiddels gewend heeft, om de invordering op te schorten.

Op vragen van de ombudsman laat het stadsdeel weten dat de invordering betrekking heeft op de aanmaningskosten van € 6,- die in 2005 in rekening gebracht zijn, omdat de man een naheffingsaanslag niet tijdig betaald heeft. Door de bijkomende kosten is dit uiteindelijk opgelopen tot € 69,-. Het stadsdeel geeft aan volledig in zijn recht te staan om de invordering weer op te starten, maar erkent dat het ongelukkig is dat de invordering zo lang heeft stil gelegen. Dit komt omdat er langdurig geen informatie verkregen kon worden bij de Rijksbelastingdienst.

De ombudsman is van oordeel dat het, na bijna vier jaar, onverhoeds opnieuw starten van de invordering in strijd is met het fair play vereiste. Door geen belangenafweging te maken maar de invorderingsprocedure op de “automatische piloot” voort te zetten is tevens het redelijkheidsvereiste geschonden. Dit is aanleiding om een aanbeveling aan het rapport te verbinden. Het verontrust de ombudsman tot slot dat het stadsdeel zich op het standpunt stelt dat het geen rol speelt in proces van beslaglegging en zo feitelijk niet aanspreekbaar is voor de burger.

Oordeel

De onderzochte gedragingen zijn, voor wat betreft:

- de invordering van aanmaningskosten; onbehoorlijk;
- de afhandeling van een klacht hierover; onbehoorlijk.

Aanbeveling

De ombudsman verzoekt het dagelijks bestuur te bevorderen dat verzoeker de invorderingskosten die hij in 2009 betaald heeft (in totaal € 158,90) te vergoeden.

Verzoek

Het verzoek tot onderzoek is op 2 maart 2009 schriftelijk ingediend en betreft het *gemeente Amsterdam, stadsdeel Oud-Zuid*.

Het gevraagde onderzoek heeft betrekking op:

- de invordering van aanmaningskosten;
- de afhandeling van een klacht hierover.

algemeen

Stadsdeel Oud-Zuid besteedde de handhaving van het fiscaal parkeren tot 1 juli 2009 uit aan de Parkeercombinatie Holland (PCH). De invordering (en behandeling van fiscale bezwaarschriften) werd tot 1 juli 2009 door Cannock Chase Public (CCP) afgehandeld. Vanaf 1 juli 2009 huurt het stadsdeel de Dienst Stadstoezicht in voor de uitvoering van het fiscaal parkeren.

Bevindingen

aanleiding

Op 19 januari 2009 ontvangt verzoeker een “aankondiging beslaglegging” van de gemeente Amsterdam, stadsdeel Oud-Zuid, per adres Postbus 103, Druten. Hierin staat dat verzoeker een bedrag van € 41,- moet voldoen en dat de belastingdeurwaarder voornemens is zich op 12 februari bij verzoekers woning te vervoegen. Omdat het verzoeker niet duidelijk is waar de beslaglegging betrekking op heeft wacht hij het bezoek af. Op 12 februari komt de deurwaarder langs om de € 41,- te innen. Hij vertelt dat het om een naheffingsaanslag gaat, maar kan niet aangeven waarom verzoeker hierover geen bericht heeft ontvangen. Het dwangbevel is uitgevaardigd op 1 juni 2005, maar de deurwaarder kan niet aangeven of verzoeker dat gekregen heeft. Verzoeker wil geen betalingen verrichten als hij niet weet waar deze betrekking op hebben. De deurwaarder laat weten dat er dan beslag gelegd zal worden.

Op 2 maart betekent de belastingdeurwaarder het exploot van executoriaal derdenbeslag van 27 februari. Op de akte van betekening staat dat de belastingdeurwaarder dit gedaan heeft op verzoek van de ambtenaar belast met de invordering die kantoor houdt op het stadsdeeltkantoor in de Karel du Jardinstraat. Uit het exploot blijkt dat het om een naheffingsaanslag uit 2005 gaat waarvoor op 1 juni 2005 is een dwangbevel is opgelegd. Het openstaand bedrag bedraagt nu € 41,-, exclusief de kosten van het exploot en betekening hiervan. Verzoeker weet niets van een openstaande boete. Wel heeft verzoeker op 4 april 2005 een naheffingsaanslag voldaan van € 43,90.

Verzoeker dient op 1 maart 2009 een klacht in bij het stadsdeel Oud-Zuid en verzoekt de beslaglegging op te heffen en aan te tonen over welke vordering het handelt en op welke wijze hij hierover (voor januari 2009) geïnformeerd is. Tevens wendt verzoeker zich tot de ombudsman, die het stadsdeel op 9 maart per e-mail verzoekt de invordering gedurende de klachtbehandeling op te schorten. Op 11 maart wordt er € 130,90 van verzoekers rekening afgeschreven, zijnde kosten beslaglegging. Het stadsdeel laat op 12 mei telefonisch aan het bureau ombudsman weten dat het verzoek om opschorting niet doorgekomen is bij PCH, dan wel niet gehonoreerd is. Het stadsdeel zal bij PCH informeren naar de afhandeling van de klacht van 1 maart en geeft aan dat het contact met PCH stroef verloopt. De ombudsman zal nader geïnformeerd worden.

Klachtbehandeling

Op 5 maart ontvangt verzoeker bericht van het stadsdeel dat de klacht is doorgestuurd is naar PCH en dat het stadsdeel geen rol speelt in het proces van beslaglegging. Op 3 juni schrijft verzoeker een brief naar het stadsdeel dat hij nog geen reactie heeft gehad op zijn klacht. Wel heeft hij contact gehad met CCP over beslaglegging op zijn AOW. Op 5 juni verzoekt het bureau ombudsman nogmaals per e-mail aan het stadsdeel om opschorting van de invordering en een reactie op verzoekers brieven.

Op 22 juni stuurt de ombudsman een schriftelijk informatieverzoek aan het stadsdeel waarin om opschorting van de invordering verzocht wordt.

reactie stadsdeel Oud-Zuid

Op 28 januari 2005 is een naheffingsaanslag opgelegd voor € 43,90. Hiertegen is geen bezwaar aangetekend, waarmee de aanslag onherroepelijk geworden is. Op 11 februari 2005 is een duplicaat naheffingsaanslag verstuurd en op 17 maart 2005 een aanmaning, verhoogd met de wettelijke aanmaningskosten (€ 6,-). Op 6 april 2005, dus na de aanmaning, werd een betaling ontvangen van € 43,90. De aanmaningskosten van € 6,- bleven openstaan. Op 12 april 2005 werd een aanvullend verzoek gedaan om de nog resterende € 6,- te betalen. Er wordt geen betaling gedaan en op 1 juni 2005 wordt een dwangbevel gestuurd, waarvan de wettelijke kosten € 35,- bedragen. De totale schuld bedroeg op dat moment € 6,- plus € 35,- = € 41,-.

Op 8 juli 2005 wordt een beslagopdracht aan de deurwaarder gegeven. Deze komt terug met het bericht dat nader onderzoek bij de Rijksbelastingdienst nodig is. Ruim drie jaar later, op 27 juli 2008, krijgen CCP en PCH in Oud-Zuid de bevoegdheid om onderzoek te doen bij de Rijksbelastingdienst. Het onderzoek is toen pas gestart en van de Rijksbelastingdienst is een bankrekeningnummer ontvangen en is getracht derdenbeslag te leggen. Dit is door de bank geweigerd. De bank, en dus niet het stadsdeel, PCH of CCP, heeft kosten voor dit derdenbeslag in rekening gebracht bij de rekeninghouder. Daarnaast heeft CCP de wettelijke kosten (van € 28,-) voor het derdenbeslag in rekening gebracht. De openstaande schuld bedraagt nu € 41,- plus € 28,- = € 69,-. Vervolgens is er een loonvordering ingesteld. Deze loonvordering is niet uitgevoerd. Uiteindelijk is er op 23 juni 2009 een bedrag geïnd ten laste van verzoekers AOW. Hiermee is het openstaande saldo nul. Op 7 juli 2009 is formeel een verzoek tot opschorting van de invordering gedaan aan CCP.

Verzoeker was ervan op de hoogte dat er nog € 6,- open stond en heeft kennelijk geweigerd dit te voldoen. De dwanginvordering is vervolgens doorgezet. Het is, achteraf gezien, ongelukkig dat de dwanginvordering drie jaar heeft stil gelegen omdat de bevoegdheid voor de bevraging door derden van privégegevens bij de Rijksbelastingdienst ontbrak. Halverwege 2008 kreeg stadsdeel Oud-Zuid deze toestemming en werd een aanvang gemaakt door CCP om alle tot dan toe oninbare vorderingen, die binnen de wettelijke termijn van vijf jaar vallen, op te starten.

Het stadsdeel staat daarbij volledig in zijn recht, maar het was beter geweest als deze invordering vergezeld was gegaan met een schrijven waarin het ontstaan van de vordering werd toegelicht. Het stadsdeel zal dit ook bij CCP aangeven. Verzoeker is inderdaad vier jaar lang niet geïnformeerd. Dit verdient geen schoonheidsprijs, maar is door voornoemde samenloop van omstandigheden tot stand gekomen.

klachtbehandeling

Vanwege ziekte van de klachtencoördinator heeft de behandeling van klachten enige tijd stil gelegen. Daardoor zijn klagers en de ombudsman niet tijdig geïnformeerd. Hiervoor worden excuses aangeboden.

De brief van verzoeker van 1 maart 2009 is beantwoord door het stadsdeel op 5 maart met de mededeling dat de klacht is doorgestuurd naar PCH en dat verzoeker zich tot PCH moet wenden. De brief van verzoeker van 3 juni staat niet geregistreerd bij het stadsdeel.

Alle deurwaarders van CCP zijn centraal stedelijk aangesteld. In de praktijk speelt het stadsdeel geen directe rol in het dwanginvorderingstraject. CCP is gemandateerd als deurwaarder op te treden namens stadsdeel Oud-Zuid. Gelet op het voorgaande en het feit dat alle gelden zijn geïnd, beschouwt het stadsdeel deze zaak als afgesloten.

reacties op bevindingen

Het resultaat van het onderzoek is als verslag van bevindingen naar verzoeker en naar het stadsdeel de gemeente gestuurd teneinde een nadere reactie mogelijk te maken. Hiervan is gebruik gemaakt door verzoeker en het stadsdeel. Verzoeker geeft aan niet meer te weten of hij in 2005 een herinnering ontvangen heeft voor de € 6,- die nog openstonden. Voor zover relevant zijn de reacties verder opgenomen in de bevindingen.

Behoorlijkheidsvereisten

De ombudsman toetst de gedragingen en handelingen van gemeentelijke instanties aan behoorlijkheidsvereisten. In dit onderzoek is getoetst aan het fair play vereiste en het redelijkheidsbeginsel.

Overwegingen

de invordering van aanmaningskosten

Het fair-play vereiste bepaalt dat het bestuursorgaan de burger de mogelijkheid moet geven hun procedurele kansen te benutten. Toegespitst op deze situatie brengt dit mee dat de overheid een handhavingstraject inzet op een wijze die voor de burger kenbaar en voorspelbaar is, zodat hij hiertegen desgewenst de noodzakelijke bezwaren en rechtsmiddelen kan inbrengen. Ook moet een bestuursorgaan tijdig reageren op een verzoek van de ombudsman om de invordering op te schorten.

Vast staat dat verzoeker de naheffingsaanslag op 6 april 2005 betaald heeft. Verder staat vast dat de invordering van de aanmaningskosten na het versturen van het dwangbevel op 1 juni 2005, zonder voorafgaande waarschuwing, weer is opgepakt op 19 januari 2009. Dit is bijna vier jaar nadat verzoeker de naheffingsaanslag betaald heeft. Het is begrijpelijk dat het de verzoeker niet direct duidelijk was waar de vordering betrekking op had.

Het argument van het stadsdeel dat de invordering zo lang heeft stil gelegen omdat er langdurig geen inzage mogelijk was bij de Rijksbelastingdienst kan aan verzoeker niet worden

teggeworpen. Ook al is er nog geen sprake van verjaring van de vordering, het onverhoeds opnieuw starten van de invordering is in strijd met de vereiste fair play.

Verder staat vast dat het bureau ombudsman meerdere keren aan het stadsdeel om opschorting van de invordering heeft verzocht. De eerste keer was op 9 maart 2009. Ingevolge artikel 9 lid 1¹ van de Verordening Gemeentelijke ombudsman kan het stadsdeel dit slechts met reden omkleed afwijzen. Dit is niet gebeurd. Het heeft echter tot 7 juli 2009 geduurd totdat het stadsdeel CCP formeel verzoekt om de invordering op te schorten. Inmiddels is er op 11 maart 2009 door verzoekers bank € 130,90 afgeschreven zijnde kosten beslaglegging. Het negeren van het verzoek van de ombudsman tast direct de positie van verzoeker aan, met het oog op wiens belang deze bevoegdheid van de ombudsman nu juist in het leven geroepen is.

Het redelijkheidsbeginsel eist verder dat bestuursorganen voorafgaand aan elk handelen het belang van het realiseren van een doelstelling afwegen tegen de belangen van de burgers. De uitkomst van de belangenafweging mag niet onredelijk zijn.

In verzoekers zaak is bijna vier jaar nadat verzoeker de naheffingsaanslag betaald heeft weer tot dwanginvordering overgegaan van de aanmaningskosten en de kosten van het dwangbevel uit 2005. Niet is gebleken dat bij het herstarten van de invordering een weging van de in het geding zijnde belangen heeft plaats gehad. Relevante factoren zijn het belang van het stadsdeel bij consequente handhaving, het tijdsverloop, de hoogte van de vorderingen de verwachting van de burger. De uitkomst van deze belangenafweging had bepalend moeten zijn voor de vraag of, en zo ja op welke wijze de invordering zou moeten worden doorgezet. In plaats daarvan is de “automatische piloot” van invordering, na bijna vier jaar, in gang gezet. Door aldus te handelen heeft het stadsdeel onvoldoende oog gehad voor het belang van verzoeker.

Gezien het voorgaande heeft het stadsdeel bij de invorderingsprocedure meerdere behoorlijkheidsvereisten geschonden.

Naast de kosten uit 2005 (€ 41,-) is verzoeker in 2009 door de onbehoorlijke wijze van invordering nog een bedrag kwijt van € 158,90.² Dit is aanleiding om een aanbeveling aan het rapport te verbinden.

afhandeling van de klacht van 1 maart 2009

Het fair-play vereiste bepaalt dat het bestuursorgaan de burger de mogelijkheid moet geven hun procedurele kansen te benutten. Dit brengt met zich mee dat een klacht als zodanig wordt herkend en in overeenstemming met de relevante regels wordt behandeld. De Algemene wet bestuursrecht geeft regels voor de afhandeling van klachten. De afhandeling dient plaats te vinden door de juiste instantie. Verder is voorgeschreven dat de klager gehoord wordt.

1. Artikel 9 lid 1 Verordening Gemeentelijk ombudsman: De ombudsman kan het betrokken bestuursorgaan verzoeken om de uitvoering van een bepaald besluit of regeling voor bepaalde tijd op te schorten. Het bestuursorgaan kan dit verzoek, met redenen omkleed afwijzen.

² kosten derdenbeslag (€ 28,-) en kosten beslaglegging door bank (€130,90).

Hiervan kan alleen worden afgezien indien de klacht kennelijk ongegrond is of indien de klager niet gehoord wil worden. Ook dient er een schriftelijke reactie op de klacht gegeven te worden waarbij verwezen wordt naar de Gemeentelijke ombudsman als tweedelijns klachtinstantie.

Verzoeker richt zijn klacht aan het stadsdeel Oud-Zuid. De klacht handelt in dit geval over de onbekendheid met de vordering en de beslaglegging. Het stadsdeel handelt de klacht echter niet af maar stuurt deze naar PCH met de mededeling dat het stadsdeel geen rol speelt in het proces van beslaglegging. Verzoeker wordt vervolgens niet gehoord door PCH en er volgt ook geen schriftelijke reactie op de klacht. Uit de reactie van het stadsdeel wordt ook niet duidelijk dat het stadsdeel op enigerlei wijze de afhandeling van verzoekers klacht door PCH bewaakt heeft.

Het verontrust de ombudsman dat het stadsdeel zich op het standpunt stelt dat het geen rol speelt in proces van beslaglegging en zo feitelijk niet aanspreekbaar is voor de burger. Het betreft hier immers een verstreckende en voor de burger zeer ingrijpende fiscale dwanginvorderingsbevoegdheid die, zonder tussenkomst van de rechter, is voorbehouden aan de (gemeentelijke) overheid. Het stadsdeel moet hier dan ook op aan te spreken zijn door de burger. De stelling van het stadsdeel dat de uitvoering van de dwanginvordering gemandateerd is aan een commercieel bedrijf doet hier niet aan af nu het stadsdeel de verantwoordelijkheid houdt voor een behoorlijke uitvoering hiervan.

Het handelen van het stadsdeel is ook op dit onderdeel in strijd met de vereiste fair play.

Oordeel

De onderzochte gedragingen zijn, voor wat betreft:

- de invordering van aanmaningskosten; onbehoorlijk;
- de afhandeling van een klacht van een klacht hierover; onbehoorlijk.

Aanbeveling

De ombudsman verzoekt het dagelijks bestuur te bevorderen dat verzoeker de invorderingskosten die hij in 2009 betaald heeft (in totaal € 158,90) te vergoeden.